

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beleidsreactie WODC-onderzoek - *'De afweging van slachtoffer- en daderbelangen bij langdurig toezicht'*.

Datum
13 mei 2026

Onze referentie
7543207

1. Aanleiding

De Wet Langdurig Toezicht (Wlt) is sinds 2018 volledig in werking getreden. Deze wordt na vijf jaar geëvalueerd, waarvoor het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) is gevraagd een onderzoeksprogramma op te stellen.¹ Het onderhavige onderzoek maakt deel uit van dit onderzoeksprogramma. Op 13 mei 2026 publiceert het WODC het rapport *'De afweging van slachtoffer- en daderbelangen bij langdurig toezicht. Een juridische verkenning en ervaringen in de praktijk'*. In de onderhavige brief geeft u een inhoudelijke beleidsreactie op dit onderzoek.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de inhoudelijke beleidsreactie en deze op 13 mei a.s. naar de Tweede Kamer te zenden.

3. Kernpunten

- Het overkoepelende doel van het onderzoek is om na te gaan wat de rechten, beschermingsbehoeften en belangen van slachtoffers en nabestaanden zijn tijdens de laatste fase van de tenuitvoerlegging van de straf en hoe deze worden afgewogen tegen de rechten en belangen van de dader. Meer in het bijzonder is gekeken naar de voorwaardelijke invrijheidstelling (v.i.), de voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging van de tbs-maatregel (VB) en de gedragsbeïnvloedende en vrijheidsbeperkende maatregel (GVM).
- De onderzoekers trekken een aantal conclusies, waaronder het feitelijk vaststellen welke rechten slachtoffers en nabestaanden tijdens de tenuitvoerleggingsfase hebben, welke mensenrechten van de dader een rol spelen en welke slachtoffer- en delictfactoren van invloed kunnen zijn op beschermingsbehoeften in de tenuitvoerleggingsfase. Tevens stellen de onderzoekers vast dat de belangen van slachtoffers en nabestaanden, die achter beschermingsbehoeften kunnen zitten, uiteenlopen en per persoon verschillend zijn en dat het maken van de belangenafweging tussen rechten, belangen en beschermende maatregelen ten aanzien van slachtoffers, nabestaanden en daders niet in één rechtsregel is te vatten.
- Daarnaast concluderen de onderzoekers dat niet altijd voldoende tegemoet gekomen wordt aan de informatiebehoefte (correct, concreet en tijdig) van slachtoffers. Het moet voor slachtoffers en nabestaanden

¹ <https://www.wodc.nl/onderzoek-in-uitvoering/wetsevaluaties/evaluatie-wet-langdurig-toezicht>

duidelijk zijn welke rechten zij hebben en bij welke instantie zij terecht kunnen en wat voor soort beschermingsbehoeften zij kunnen doorgeven. Slachtoffers zouden tevens proactief moeten worden geïnformeerd (geraadpleegd) naar hun eventuele beschermingsbehoeften. Deze conclusies komen terug in de eerste twee aanbevelingen van de onderzoekers, kort gezegd: zorg ervoor dat slachtoffers goed geïnformeerd en geraadpleegd worden in de tenuitvoerleggingsfase van de sanctie.

- De derde aanbeveling ziet op het expliciet maken van de belangenafweging tussen rechten, beschermingsbehoeften en belangen van slachtoffers en daders door een uitgebreide(r) motivering door de rechter.
- In de vierde en laatste aanbeveling bevelen de onderzoekers een uitbreiding van de financiële toevoeging voor slachtofferadvocaten tijdens de tenuitvoerleggingsfase aan.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Datum
13 mei 2026

Onze referentie
7543207

4. Toelichting*

- De beleidsreactie bevat een korte algemene inleiding, waarin wordt benadrukt dat zowel slachtoffers als verdachten en veroordeelden rechten hebben die moeten worden gerespecteerd. De oplegging van bijzondere voorwaarden bij de drie Wlt-modaliteiten vereist maatwerk. Vervolgens wordt een reactie gegeven op voornoemde vier aanbevelingen.
- Aanbeveling 1 en 2 worden samengenomen, vanwege de inhoudelijke overlap. Het belang van een goede informatievoorziening aan slachtoffers en nabestaanden die dat wensen wordt onderschreven. Met de gefaseerde taakoverdracht van het OM naar het CJIB zijn intussen grote stappen gezet in het informeren en raadplegen van slachtoffers in de tenuitvoerleggingsfase. Slachtoffers worden bij de v.i. en de VB actief bevraagd over hun beschermingsbehoeften. Bij de GVM worden de aanbevelingen over het proactief informeren naar beschermingsbehoeften meegenomen als deze taak overgaat naar het CJIB. Daarnaast sluit de doorontwikkeling van MijnSlachtofferzaak.nl goed aan bij de aanbevelingen.
 - De onderzoekers hebben voornoemde taakoverdracht niet meegenomen in hun onderzoek, omdat deze nog niet was afgerond. Een analyse van de huidige werkwijze is daarom niet onderzocht en beschreven door de onderzoekers. Een groot deel van de conclusies en aanbevelingen kunnen worden ondervangen in de context van de ontwikkelingen van de taakoverdracht van het OM naar het CJIB.
- In het onderzoek komt ook de behoefte van slachtoffers en nabestaanden aan informatie over de dader naar voren, met name bij de tenuitvoerlegging van de maatregel tbs met dwangverpleging. Onderzocht wordt hoe de algemene informatievoorziening aan slachtoffers hierbij verder kan worden verbeterd, waarbij ook wordt gekeken naar de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de dader.
- Ten aanzien van de derde aanbeveling, die ziet op het inzichtelijk maken van de belangenafweging en dus van de motivering voor het wel of niet opleggen van de door slachtoffers gewenste bijzondere voorwaarden, zal met de Rechtspraak en het OM worden gesproken over mogelijkheden.
- Tenslotte, wordt het belang onderschreven dat slachtoffers ook tijdens de gehele tenuitvoerleggingsfase kosteloze juridische ondersteuning kunnen

krijgen als zij dat wensen en wordt gewezen op begunstigend beleid dat door de Raad voor Rechtsbijstand wordt gevoerd.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

4.1. Politieke context

Tijdens het wetgevingstraject van de Wlt zijn twee moties aangenomen betreffende slachtoffers en nabestaanden:

- De motie Van der Steur en Recourt² verzoekt de regering, bij de uitwerking van het toezicht, ervoor te zorgen dat slachtoffers als zij dat wensen door het Openbaar Ministerie (OM) over hun wensen voor de invulling van het toezicht worden geraadpleegd.
 - Met de taakoverdracht van het OM naar het CJIB wordt intussen gefaseerd toegewerkt naar het overdragen van het informeren (en raadplegen) van slachtoffers in de tenuitvoerlegging door het CJIB. Deze motie gaat dus nog uit van de oude situatie. Intussen wordt grotendeels voldaan aan deze motie. Het CJIB raadpleegt slachtoffers over hun beschermingsbehoefte voorafgaand aan beslissingen over de voorwaardelijke invrijheidstelling en de voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging bij de tbs maatregel.
- De motie Van Oosten c.s.³ roept op bij de evaluatie van de Wet langdurig toezicht grondig te bezien op welke wijze de belangenafweging die ziet op het recht op een gezinsleven van de veroordeelde en de rechten en wensen van slachtoffers, in de juridische praktijk vorm wordt gegeven.
 - Middels dit onderzoek is invulling gegeven aan deze motie.

Datum
13 mei 2026

Onze referentie
7543207

4.2 Krachtenveld

De inhoud van deze beleidsreactie is zowel binnen DGSenB als met de Directie Wetgeving afgestemd. Daarnaast is met de verschillende betrokken ketenpartners afgestemd, te weten de Raad voor de rechtspraak, het Openbaar Ministerie, het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) en de Raad voor Rechtsbijstand.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

² *Kamerstukken II 2013/14, 33 816, nr. 13.*

³ *Kamerstukken II 2016/17, 33 552, nr. 31.*